

Szívműtétre várva

GOKVI

Gottsegen György
Országos
Kardiovaszkuláris
Intézet

Szívműtétre várva

Intézetünk Felnőtt Szívsebészeti Osztályának legfőbb feladata a felnőtt szív- és érrendszeri betegségek sebészeti úton történő gyógyítása. Ezt az kiadványt azzal a céllal állítottuk össze, hogy a szívműtét előtt álló betegeinknek segítsünk eligazodni az előttük álló gyógyulási folyamatban. Az alábbiakban bemutatjuk a bent tartózkodás menetét tervezett műtét esetén. Ha kérdései vannak a leírtakkal kapcsolatban, kérdezze kezelőorvosát.

Műtét előtt állva, készülődés a műtétre

Műtét előtti kivizsgálások

A szervezetben jelen lévő gyulladós terület, más néven „góc” a műtét utáni gyógyulási folyamatokat, és a szövődmények kialakulásának esélyét növelheti, ezért rendkívül fontos a szív-műtét előtti góckutatás. Kérjük, keresse fel háziorvosát a szükséges vizsgálatok beutalóiért.

Tervezett billentyű műtét előtt a következő vizsgálatoknak feltétlenül meg kell történniük: fogászat, bőrgyógyászat, urológia, nőgyógyászat, fül-orr-gégészet, hasi ultrahang, vércsoport meghatározás.

A szívkoszorúér műtétéhez szükséges vizsgálatokat intézetünkben elvégezzük. Abban az esetben, ha olyan elváltozást találnak, amely nagy valószínűséggel gócnak minősül, úgy ezek meggyógyításáig a tervezett műtétet elhalasztjuk.

Lelki felkészűlés

Onnantól fogva, hogy megsűzűletik a döntés, hogy testi állapotjavulásunk érdekében szívűűtétre van szükségűnk, a hosszűnak tűnű várakozási idűszakon át egészen a szívűűtét napjáiig sok új, szokatlan érzés kavarghat bennűnk. Teljesen természetes, ha hangulati állapotunk hullámzik, ha feszűltség tölű el bennűnket, ha félűnk, ha gondterheltek, bizonytalanok vagyűnk és ha izgulűnk a kórházi idű és a műűtét miatt. Az ismeretlen helyzetek sokszor önmagukban is alapot teremtenek a félelemmel vegyes izgalomra, a szívűűtét pedig más orvosi beavatkozásokhoz képest is különösen nagy lelki megterhelést ró az érintettekre. Míg a sebészű csapat szaktudása rendkívűl fontos minden műűteti beavatkozás sikerességét illetően, a folyamatban a beteg pszichológiai felkészűltsége nagyban hozzájárulhat a gyógyuláshoz, mivel a jó lelki állapot bizonyítottan meggyorsíthatja a felépűlést, valamint kellemesebbé teheti a kórházi tartózkodást is.

A műűteti szorongás enyhítésében, kezelésében valamint a beavatkozással kapcsolatos ismeretek elsajátításában a műűtét elűtti idűszakban segítséget kérhet intézeti pszichológusunktól. Megismerheti a várható kihívásokat, a gyógyulás folyamatát, a bentlét érzelmi vonatkozásait valamint a hatékony megküzdést elősegítű technikákat.

Amennyiben élni kíván a műtéti felkészítés lehetőségével, a személyzetnek vagy közvetlenül pszichológusunknak, Reitz Kingának jelezheti az alábbi e-mail címen keresztül: kinga.reitz@gokvi.hu.

Mi mást tehet azért, hogy a műtét utáni gyógyulási folyamat zökkenőmentesebb legyen? A szívműtét előtti időszakban a lelki ráhangolódás mellett sok más dolgot tehetünk magunkért, a gyógyulás elősegítése érdekében!

Mit tehetünk a szívműtét előtti időszakban a gyógyulás elősegítése érdekében:

- ♥ Rendszeresen szedje kezelőorvosa által felírt gyógyszereit.
- ♥ Amennyiben dohányzik, mielőbb szokjon le.
- ♥ Amennyiben rendszeresen fogyaszt alkoholt, a befekvés előtti 3-4 hétben fontos elhagynia azt. (A műtét utáni szövődmények, zavart tudatállapot kialakulásának megelőzése érdekében.)
- ♥ Igyekezzen egészségesen, kiegyensúlyozottan táplálkozni. A műtét előtti időszakban dietetikusaink ún. kímélő étrend bevezetését javasolják (puffasztó, zsír-, rost-, fűszerszegény ételek).
- ♥ Legyen olyan aktív amennyire állapota azt megengedi.
- ♥ Gyakorolja a stressz enyhítésének módjait, például zenehallgatással, légyőgyakorlatokkal.
- ♥ Vegye körbe magát olyan emberekkel, akik támogatni fogják önt a műtét alatt és után.

Kórházi csomag

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a tárgyakat, amiket javasolt magával hoznia a kórházi tartózkodásra.

♥ *Dokumentumok, személyes okmányok:*

TAJ kártya, személyazonosító igazolvány, lakcím kártya, hozzátartozó/ illetve értesítendő személy megjelölése és elérhetőségei, korábbi orvosi dokumentációk mappába rendezve: zárójelentések, leletek, diagnosztikai eredmények.

♥ *Egyéb betegségre szedett speciális gyógyszerek:*

Ha speciális gyógyszert (nem szív- és érrendszeri betegségekre) szed, előfordulhat, hogy nem tudjuk azt azonnal biztosítani, ezért kérjük hozza magával.

♥ *Tisztálkodási, higiéniai felszerelés:*

Tusfürdő, sampon, mosdószivacs, fogkefe, fogkrém, fogprotézis, fogprotézis tartó, fogprotézis ragasztó, fogprotézis fertőtlenítő tabletta, vagy mosófolyadék, nagyobb és kisebb méretű törölköző, papír-zsebkendő, WC-papír, nedves törlőkendő, dezodor, borotválkozó eszközök, arcápoló krém, testápoló, bőrvédő krém (MEDIFLEUR, MENALIND, körömvirág, Aloe vera tartalmú bőrápoló), fésű, hajkefe, körömvágó csipesz, tisztasági betét, intim betét.

♥ *Evőeszközök:*

Műanyag vizespohár és/vagy bögre, kanál, villa, tompa hegyű kés,

műanyag tányér, papírszalvéta, papírtörülő, zárókupakos palack, mosogatószer, mosogató szivacs.

♥ *Kényelmes ruházat, váltásruha:*

Papucs, köntös, több váltás elől gombos pizsama/vagy hálóing, zokni, kényelmes fehérnemű (esetleg papírból készült eldobható alsónemű), szabadidőruha.

♥ *Olyan eszközök, tárgyak amiktől könnyebben telik az ideje:*

Könyv, újság, rejtvényújság, jegyzetfüzet, toll, papír, mobiltelefon, rádió, fülhallgató, füldugó (az éber alvóknak), kártyapakli/vagy kis méretű társasjáték.

♥ *Gyógyászati segédeszközök:*

Hallókészülék, elem, kontaktlencse, mosófolyadék, kontaktlencse tartó, egyéb gyógyászati segédeszközök.

♥ *Személyes tárgyak:*

Kedvenc kispárna, családot, barátokat esetleg házikedvencet ábrázoló kirakható fénykép.

A műtét és a bentlét folyamata

Érkezés a Felnőtt Szívsebészeti Osztályra

Az előre kitűzött időpontban a hetedik emeleti Szívsebészeti Osztályra érkezik, ahol rövidesen elfoglalhatja kórházi ágyát, személyes tárgyait a kórteremben található szekrényben helyezheti el. A kórházba érkezés éhgyomorrra kell, hogy történjen, mert néhány vizsgálathoz ez elengedhetetlen. A beérkezés napján végzünk laborvizsgálatot, készítünk mellkas röntgent, szív-ultrahang vizsgálatot, EKG-t, szükség esetén pedig nyaki ultrahang vizsgálatot, valamint koszorúér festést is. A vizsgálatokról bővebben honlapunkon tájékozódhat. A befevés napján már jár önnek ebéd, így a vizsgálatok után meg tud ebédelni. Emellett a házirend is ismertetésre kerül majd, melyről honlapunkon olvashat bővebben.

A műtét előtti nap

A műtét előtti napon 17:00 óráig étkezhet, 17:00 óra után már csak folyadékot fogyaszthat, egészen éjfélig. Ezt követően sem enni, sem inni nem szabad, mivel altatás előtt a gyomornak üresnek kell lennie.

A nap folyamán találkozni fog az önt operáló orvossal, akivel megbeszélhetik a műtét részleteit, felteheti felmerülő kérdéseit. Emellett felkeresi önt az altatást végző orvos (aneszteziológus) aki információkkal fogja ellátni és további kérdéseire is választ kaphat. Aneszteziológusaink az altatásban végzett műtétek során érzéstelenítést alkalmaznak a fájdalom csillapí-

tására, mely különféle módszerekkel történhet. Az aneszteziológus szakorvos az ön egészségi állapota és a műtéti beavatkozás típusa alapján a legmegfelelőbb érzéstelenítési eljárást fogja ajánlani. Kivehető fogpótlást (protézist), szemüveget, kontaktlencsét, hallókészüléket, ékszert (gyűrűt, fülbevalót), vendégghaját (parókát), körömlakkot, műkörmöt ne viseljen a műtét alatt.

A műtét közeledtével a páciensek többsége erősebb szorongásról számol be, ami hatással lehet az alvásuk minőségére is. Ha ön is ezt tapasztalja, nyugodtan jelezheti azt a személyzetnek, kaphat olyan gyógyszert, amely segíthet elaludni vagy pihenni.

Szubintenzíves csomag összeállítása: A műtét utáni intenzíves ellátás után a hetedik emeleti osztályunk szubintenzív részlegére várjuk majd vissza. Az intenzív osztályon töltött idő alatt a behozott csomagjait, személyes tárgyait elzárt szekrényében valamint leltárunkban biztonságban őrizzük. Ezekhez legközelebb a „hotel” részlegre való visszakerülés alkalmával fog tudni újra hozzáférni. Ezért javasoljuk, hogy a műtétet megelőző napon állítson össze egy ún. „szubintenzíves csomagot”, amibe a legfontosabb használati tárgyai kerüljenek (pl. műanyag evőeszközök, műanyag pohár, tisztálkodási szerek, pizsama vagy hálóing, alsóneműk, kényelmes ruházat, papucs, más betegségre szedett gyógyszerek). Az összekészített csomagjára a Szívsebészeti Szubintenzív részlegen tartózkodáshoz lesz szüksége, mindaddig míg hotel részlegünkre átkerül.

A műtét napja

A műtét reggelén tisztasági fürdőt vesz, majd az ápolók megméri a vérnyomását, pulzusát, valamint beadják az altató orvos által meghatározott gyógyszereket. Telefonját és műfogsorát, igény szerint számszáras széfbe helyezzük, és addig tároljuk amíg szükséges, ezeket a főnővérnek tudja odaadni. Ezután azt kérjük öntől, hogy pihenjen az ágyában, hiszen hamarosan megérkezik a betegszállító kolléga, aki a nyolcadik emeleti műtőbe szállítja önt, ahol megtörténik a sebészeti beavatkozás. A műtéti eljárások több órát is igénybe vesznek. Honlapunkon az egyes műtéti típusokkal kapcsolatos részletes tájékoztatás található meg, mely a sebész orvos által adott szóbeli tájékoztatást egészíti ki.

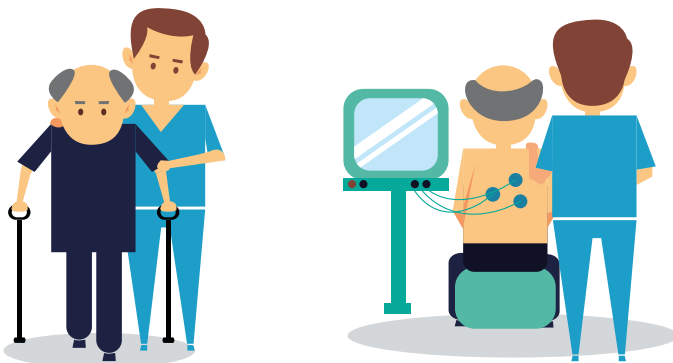

A műtét utáni közvetlen időszak

A szívműtét a hosszú műtéti beavatkozások közé tartozik, ezért is szükséges, hogy a műtétet követően rögtön a nyolcadik emeleti Szívsebészeti Intenzív Osztályra kerüljön további megfigyelés és kezelés céljából. Itt ébred majd fel a műtét után, és itt történik a keringéstámogató eszközök, gyógyszerek fokozatos megszüntetése. A műtét utáni fájdalomcsillapítás a gyógyulási folyamat fontos része: minden beteg rendszeresen kap fájdalomcsillapítókat, közvetlenül a műtét után erősebb hatásúakat, később pedig fokozatosan gyengébbeket. Esetenként szükség lehet a gépi lélegeztetés további fenntartására megfelelő gyógyszerek bevezetése mellett. Ezekben az esetekben a gép addig segíti a légzésben, amíg a szervezete kellően megerősödik ahhoz, hogy ismét önállóan lélegezzon, mint rendszeren. Gépi lélegeztetés során a légcsőbe helyezett tubus miatt nem tud majd beszélni, ez azonban egy átmeneti állapot, hiszen amint a tubust eltávolítjuk, beszéde is vissza fog térni. A lélegeztető gépről való leszoktatásban, az esetleges légúti váladék felköhögésében és a légző izmok működésének javításában ápolóink mellett gyógytornászaink is segítik. Ebben az átmeneti időszakban a megértés elősegítése érdekében kommunikációs táblákat is használunk. A csapat a nap 24 órájában kezeli és ápolja önt, mindaddig, míg állapota megkívánja.

A műtét utáni napon az emésztőrendszer újraindítása érdekében étkezésére is kiemelt figyelmet fordítunk, kímélő ételeket adunk. Gyógytornászaink segítségével a mozgásterápiás foglalkozások is bevezetésre kerülnek, valamint igény szerint gyógyulást elősegítő és szorongáscsökkentő hanganyagokat és pszichológusi segítséget is igénybe tud majd venni.

A műtét utáni „lábadozási” időszak

Amikor az orvos úgy látja, hogy állapota folyamatos orvosi figyelmet már nem igényel, a hetedik emeleti Szubintenzív Részlegre helyezzük át, ahol valószínűleg 1-2 napot fog eltölteni. Ez a speciális kórterem

felszereltségéből adódóan lehetőséget biztosít állapotának kellően szoros követésére. Ennek érdekében állandó EKG, pulzus, vérnyomás és véroxigénszint mérés zajlik, szükség esetén eszközzel segítjük a légzését. Ehhez igazítva beállítjuk gyógyszereit, valamint gyógytornászaink segítségével megkezdheti az aktívabb mozgásterápiát. A mozgásterápia célja ebben az időszakban az önellátás mielőbbi elérése, a szövődéyménymentes sebgyógyulás elősegítése, az izomerő és állóképesség javítása és a rehabilitációs intézménybe helyezésre való felkészítés. A behozott csomagjai ez idő alatt el lesznek zárva, így itt az előre összeállított „szubintenzíves” csomagjába pakolt tárgyakat fogja tudni használni, valamint telefonját a főnővértől visszakapni.

Néhány nappal később és pár szobával arrébb, osztályos környezetbe, az ún. „hotel” részlegekre fog kerülni. Itt betegeink általánosságban 4-5 napot töltenek el, ami állapottól és műtét típusától függően változhat. Önállósága, erőnléte fokozatosan javulni fog, miközben állapotát vizsgálatokkal követjük, gyógyszereit beállítjuk. Állapotjavulását napi szinten orvosi viziteken is ellenőrizzük. A reggeli „nagyviziteken” az osztályvezető főorvos koordinálásával szívsebész orvosaink vizsgálják sebészeti szempontból, míg a „kisviziteken” betegágy melletti munka folyik az osztályos főorvos vezetésével. A kisvizitek alkalmával gyógyszerbeállítás mellett fontos információkat kaphat kezelésének menetéről.

Gyógyulásának ezen pontján sokkal láthatóbban tudja kivenni részét a folyamatból, aktívabb szerepet tud vállalni gyógyulásában.

A gyógytornászok által naponta tartott mozgásterápiának köszönhetően rövidesen egyre magabiztosabban fog tudni egyedül sétálni, állapota javulását észlelni.

Bátorítjuk arra, hogy írja össze kérdéseit és alkalmas időben tegye fel azokat.

Gyűjtsön információt arról, hogyan térhet vissza élete a megszokott kerékvágásba – mikor kezdhet nagyobb sétákat tenni, autót vezetni, sportolni, házimunkát végezni és szexuális életet élni. Lehet, hogy ezek a dolgok aktuálisan nem tűnnek fontosnak, de később nagyon hasznos lehet a kapott információ.

Amikor orvosaink az ellenőrző vizsgálatok (röntgen, labor, EKG, szívultrahang) alapján úgy ítélik meg, hogy állapota kellően stabil, mozgása és izomereje a műtét utáni közvetlen szakasznak megfelelő, utókezelésre (ún. rehabilitáció) küldjük.

Egyéb tudnivalók

♥ *Kérdéseivel ápolóinkat is keresheti:*

A betegségéről/állapotáról nyugodtan megkérdezheti az osztályon dolgozó ápolóinkat is, akik szívesen tájékoztatják önt a kompetenciaszintjüknek megfelelően.

♥ *A műtét utáni mozgásra fontos odafigyelni:*

A modern orvoslás arra bátorítja a megoperált betegeket, hogy minél aktívabban vegyenek részt a lábadozási időszakban. Intézetünkben az ápolók mellett gyógytornászok segítik megtanulni a mielőbbi önellátáshoz szükséges első lépéseket. Gyógytornászaink a napi mozgásterápiát egyénre szabva, az ön állapothoz illeszkedve határozzák meg. Ekkor lesz lehetősége kérdezni és a gyógytornász tanácsát kérni a további mozgásformákkal kapcsolatban.

♥ *A műtét után tapasztalhat rendezetlen szívritmust, ez azonban kezelhető:*

Műtétet követően sokan beszámolnak kisebb változásokról a szív működésükben, ritmusukban rendezetlenséget, szabálytalanságot tapasztalnak. Hirtelen fellépő gyengeség, kifejezett izzadás, szapora szívdobogásérzet kísérheti ezt a szokatlan és egyben sokak számára ijesztő jelenséget. Ha ezt tapasztalná,

kérjük jelezze a kórházi személyzetnek, szakembereink kezelik a kialakult helyzetet a megfelelő gyógyszerek segítségével.

♥ *Helyes táplálkozással hozzájárulhat a gyógyuláshoz:*

Lehetséges, hogy – a műtét jellegétől függően – a lábadozás alatt és utána is változtatnia kell az étrendjén. Tájékozódjon, hogy az ön esetében melyek a legmegfelelőbb ételek. Ebben kórházunk dietetikusainak segítségét is kérheti.

♥ *A gyógyuláshoz vezető út lelkileg is megterhelő lehet.*

Kérjen segítséget!

A folyamat bármely pontján igénybe veheti pszichológusunk segítségét. Amennyiben szeretne szakemberrel beszélgetni, jelezze azt a személyzet felé.

Az utókezelésről (rehabilitáció)

Szívűtéten átesettek számára különleges rehabilitációs programok léteznek. A rehabilitáció fő célja, hogy segítsen a betegeknek a lehető legjobb testi és lelki állapotba kerülni és így visszazökkenni a mindennapokba. Betegoktatás révén megteremtik a tartós életmódváltás lehetőségeit, valamint, orvosilag ellenőrzött környezetben gyógytornával javítják a betegek testi állapotát.

A műtét utáni orvosi megfigyelés, az ellenőrzött környezet a szívűtét utáni első 3-4 hétben kiemelt fontossággal bír, mivel ebben az időszakban fordulhat elő a lehetséges szövődmények többsége (úgy mint a ritmuszavar, folyadékfelszaporodás a szívűburokban vagy a mellékűregben, vagy sebgyógyulási zavar). Így a hetedik emeleti Felnőtt Szívűsebészeti Osztályról minden szívűtéten átesett beteget rehabilitációs intézetbe küldünk további ellátás és rehabilitáció céljából. A rehabilitációs orvosok rendszeres EKG, röntgen és szívűltrahang vizsgálatokkal figyelik állapotát valamint gyógyszer-beállítást is végeznek.

A kardiológiai rehabilitációs intézmények az ország több pontján is megtalálhatók (pl. Budapesten, Balatonfüreden, Sopronban, Mátraházán stb.) így önnek lehetősége van a lakhelyéhez, vagy szeretteihez közeli intézményben folytatnia gyógyulását. Érdeklődjön orvosainktól az elérhető lehetőségekről. Az intézeti rehabilitáció általában három hétig tart, amelynek során folyamatos kórházi tartózkodás mellett segítik a gyógyulást.

Élet a rehabilitáción túl

A kardiológiai rehabilitáció után a legtöbb beteg újból teljes értékű életet élhet, ám a szemléletváltás kulcsfontosságú. A rehabilitáción megszerzett ismereteket szükséges átültetni a mindennapokba, hogy többé ne legyen szükség újabb orvosi beavatkozásra.

♥ *A rehabilitációs kezelést követő orvosi ellenőrzések:*

Szíve egészségére a műtét után is figyelnie kell. Ennek érdekében rendszeres kontroll vizsgálatokra kell járnia, melyet a területileg illetékes kardiológiai szakrendelésen fogják végezni. Hazaérkezést követően jelentkezzen (házi orvos segítségével) gondozásra.

♥ *Élvezeti szerek fogyasztása:*

A dohányzásról fontos leszokni, és alkoholt is mértékkel szabad csak fogyasztani.

♥ *Egészséges táplálkozás fenntartása:*

Étkezést illetően fontos tudnia, hogy az egészséges táplálkozás a végletektől mentes kiegyensúlyozott étrendet jelenti, ahol nincsenek tiltások, csak mennyiségi és minőségi megszorítások. A szívbarát étrenddel kapcsolatos információkról honlapunkon bővebben olvashat.

♥ *Aktív életmód folytatása:*

Ezután is lehet sportolni, a biztonságos sportoláshoz kapott tanácsok figyelembevételével. Kezdjen el sétálni, kezdetben talán valakivel karon fogva – még akkor is, ha eleinte nehezebbre esik. Tartózkodjon viszont a hosszabb távok lefutásától és az olyan erős megterheléssel járó sportoktól, mint a labdarúgás – ezeket csak orvosa engedélyével kezdje újra. Könnyű háztartási munkákat csinálhat, ami jól esik és kényelmesen elvégezhető, de kerülje az emeléseket, a nehéz háztartási munkákat.

♥ *Munkába való visszatérés:*

Munkája típusához, az önt érő stressz szintjéhez és testi állapotához illesztve ajánlott megtervezni: ezt a döntést az orvossal együtt kell meghozni. A teljes felépülés – ami a munkakezdéshez szükséges – általában több hónapig is eltarthat.

♥ *Stressz enyhítése:*

A stressz hatékony kezelése is kiemelt fontossággal bír. Az elsajátított stresszkezelő technikákat javasolt rendszeresen gyakorolni, a mindennapokba az időnkénti lazítást, relaxációt beépíteni. Segíthet továbbá, ha a napirendjét előre megtervezi, hogy ne érezze, hogy siettetve van, vagy feszültség alatt. Mindemellett pedig pihenjen sokat, hiszen műtét után szervezetének vissza kell nyernie az erejét.

Célunk, hogy műtéti beavatkozás révén azon panaszai, melyek orvosaink felkereséséhez vezettek enyhüljenek, vagy teljesen megszűnjenek és ezáltal életminősége javuljon.

Kiadványunkkal a felkészülés folyamatát szeretnénk megsegíteni, hisz nekünk is fontos az Ön gyógyulása és megértjük, ha szeretne minél többet megtudni a műtéttel, a kórházi tartózkodással kapcsolatban. Arra kérjük kiadványunkat olvassa el figyelmesen, majd felmerülő kérdéseit megfelelő időpontban tegye fel.

Köszönjük, hogy egészségét ránk bízta.

Szível-lélekkel gyógyítunk!

A kiadvány témájához kapcsolódóan további információkat talál az alábbi elérhetőségeken.

Szívsebészeti
Osztály

Nyitott szívűműtét

Szívűműtétek

Képek a műtőről

Köszönjük, hogy egészségét ránk bízta.
Szívvel-lélekkel gyógyítunk!

Gottsegen György
Országos Kardiovaszkuláris Intézet

📍 H-1096 Budapest, Haller utca 29.

☎ +36 1 299 8100

✉ kapcsolat@gokvi.hu

🌐 www.gokvi.hu

